

1

Overfredningsnævnets kendelse
af 16. november 1983
om fredning af arealer omkring Norrestrand
i Horsens kommune.

J.nr. 2363/78

230/50

År 1983, den 16. november, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sag nr. 2363/78 om fredning af arealer i Horsens kommune omkring Nørrestrand.

Fredningsnævnet for Vejle amts nordlige fredningskreds afsagde den 15. januar 1978 kendelse om fredning af et areal på ca. 286 ha i Horsens kommune beliggende omkring vandområdet Nørrestrand, der er en del af søterritoriet. Fredningssagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening, og fredningen tilsigter navnlig at bevare arealernes landskabelige kvaliteter og udvide offentlighedens adgang i området. Fredningen omfatter helt eller delvis 52 ejendomme (løbenumre), heraf 5 ejendomme (løbenumre) på ialt ca. 83 ha i Horsens kommunes eje, og den samlede erstatning ifølge kendelsen udgør 357.350 kr. med renter.

Af dette område er ca. 11 ha tidligere blevet fredet, dels ved en den 27. januar 1955 på matr.nr. 1 a, Vær By, Vær, tinglyst fredningsdeklaration til sikring af den frie beliggenhed af Vær kirke, dels ved overfredningsnævnets kendelse af 4. november 1974 om fredning af matr.nr. 3 c, Nebel By, Nebel.

Fredningsnævnets kendelse af 15. januar 1978 er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse efter § 25 i den dagældende naturfredningslov. Kendelsen er tillige påklaget til overfredningsnævnet af 28 ejere v/De samvirkende danske Landboforeninger samt af Horsens byråd, Vejle amtsråd og Danmarks Naturfredningsforening. Efter de endelige påstande har Danmarks Naturfredningsforening og de ankende ejere navnlig ønsket en udvidelse og Horsens byråd en begrænsning af

fredningens geografiske udstrækning, og der er fremsat forskellige ønsker om fredningsbestemmelsernes indhold, herunder især vedrørende den offentlige adgang. Vejle amtsråd har påstået Horsens kommune tilpligtet at udrede en del af fredningserstatningen, hvilket kommunen har modsat sig.

Efter besigtigelse af området og møde med parter og interesserede har overfredningsnævnet besluttet at tiltræde fredningen, dog med en godt 100 ha stor udvidelse af dens geografiske udstrækning, med nogle ændringer af fredningsbestemmelserne og med en ændret erstatningsudmåling, således som det nærmere fremgår af det følgende.

For så vidt angår en del af det areal, hvormed fredningen er besluttet udvidet, har fredningsnævnet - efter sagens hjemvisning - truffet afgørelse den 1. april 1981. I afgørelsen blev fastsat nærmere fredningsbestemmelser og tilkendt de berørte 3 ejere (løbenumre) erstatning med ialt 6.300 kr. med renter. Denne afgørelse er ikke påklaget til overfredningsnævnet.

Fredningens geografiske udstrækning.

Både det område, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse, og arealer nord derfor rummer så store landskabelige værdier, at alle disse arealer bør undergives fredning. Det samlede område har ikke alene værdi ud fra nærrekreative hensyn, som kan og bør varetages af byrådet, men har også regional interesse som et naturområde og har i ornitologisk og geologisk henseende endog vidererækkende betydning.

Også det byzoneareal ved Hammersholm, som var omfattet af fredningspåstanden, opfylder betingelserne for en fredning. Arealet ejes af kommunen og er holdt uden for rammerne for lokalplanlægningen i henhold til kommuneplanlovens § 15, og byrådet har tilkendegivet, at der ikke er planer om, at arealet skal anvendes til bebyggelse. På denne baggrund findes det rigtigst, at den nærmere anvendelse af arealet - bortset fra den begrænsede del, der medgår til en parkeringsplads - bestemmes af byrådet. Det er herved forudsat, at dette vil ske under hensyntagen til arealets beliggenhed i forhold til Nørrestrand-området som helhed.

Den besluttede afgrænsning af det fredede område på ialt ca. 390 ha fremgår af kortet, der hører til overfredningsnævnets kendelse (fredningskortet).

Fredningens indhold.

Fredningsbestemmelserne fastsættes således:

§ 1. Bevaring.

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

§ 2. Arealernes drift og pleje m.v.

a. Det følger af § 1, at arealerne må anvendes som hidtil. Almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan således fortsættes, og fredningen er ikke til hinder for sædvanlige driftsomlægninger, herunder at hidtil opdyrkede arealer overgår til overdrev, at græsningsarealer omlægges, og at arealer, som tidligere har været under plov, dyrkes. Egentlige udyrkede arealer må ikke dyrkes.

b. Det følger endvidere af § 1, at arealer uden for eksisterende skov ikke må tilplantes. Tilplantning er dog tilladt på arealer, der allerede er udlagt til have, samt inden for en afstand af 10 m fra eksisterende bebyggelse.

c. Det følger ligeledes af § 1, at fældning af de eksisterende skræntbevoksninger af løvtræer ikke må finde sted. Plukhugst er dog tilladt.

d. Vejle amtsråd har ret til efter forudgående meddelelse til ejeren og uden udgift for ejeren at foretage plejeforanstaltninger til opretholdelse af den ønskede tilstand.

e. Forurening af naturen ved henlæggelse eller anbringelse af affald eller lignende må ikke finde sted.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 1, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt afgravning, opfyldning eller planering, ikke er tilladt.

§ 4. Nye bedrifter.

Oprettelse af gartnerier og pelsdyrfarme er ikke tilladt.

§ 5. Bebyggelse m.v.

a. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område ikke

må opføres ny bebyggelse (herunder skure, boder, master, tårne, højspændingsledninger og andre lignende indretninger).

- b. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der efter fredningsnævnets godkendelse kan opstilles læskure for kreaturer.
- c. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der på en bestående landbrugsejendom opføres nødvendige driftsbygninger (dog ikke til gartneridrift og pelsdyravl), såfremt bygningen opføres i tilknytning til allerede eksisterende bebyggelse, eller at der foretages tilbygning til en eksisterende driftsbygning eller ombygning af en eksisterende beboelses- eller driftsbygning.
- d. Inden for det fredede område må der ikke anbringes campingvogne og lignende, og teltslagning må ikke finde sted. Privatbesøgende hos grundejere må dog campere eller slå telt op i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger.
- e. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område heller ikke må etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres motorbaner, flyvepladser, oplagspladser, lossepladser eller bilopholdningspladser.

§ 6.

Særbestemmelser om kirkelige formål.

Uanset foranstående bestemmelser kan der anlægges kirkegård på matr.nr. 1, Nebel By, Nebel, og på matr.nr. 1 a, Vær By, Vær. Så længe den sidstnævnte ejendom administreres af kirkeministeriet, er fredningen heller ikke til hinder for, at forpagtergården, præsteboligen og konfirmandstuen på ejendommen udvides eller ændres.

§ 7.

Stenkisten under Nebelvejen.

Stenkisten, som understøtter Nebelvejen, hvor denne krydser Fiskebækken, må ikke ændres eller nedbrydes.

§ 8.

Offentlighedens adgang.

Ud over den færdselsret for offentligheden, der måtte foreligge på andet retsgrundlag, har offentligheden ret til færdsel på de stier og private fællesveje, der er vist med særlig signatur på fredningskortet, til kortvarigt ophold på det areal af matr.nr. 3 c, Nebel By, Nebel, der på fredningskortet er betegnet "udsigtspunkt", og

til parkering på de 3 arealer, der er vist på fredningskortet som parkeringspladser.

Offentlighedens færdselsret er begrænset til gående færdsel på stistrækningerne nord for Nørrestrand og til gående og cyklende færdsel på de øvrige stier, således som det fremgår af fredningskortets signaturer. På strækningen fra parkeringspladsen ved Hammersholm langs nordsiden af Nørrestrand til matr.nr. 3 a, Vær By, Vær, er kortets angivelse af stiforløbet kun retningsgivende, jfr. nedenfor.

Horsens kommune anlægger og vedligeholder stierne og parkeringspladserne. Byrådet bestemmer, hvornår anlægget skal finde sted.

På den ovennævnte strækning, hvor stiforløbet kun er vist retningsgivende, må stien kun anlægges som en maksimalt 2 m bred natursti, og den må først anlægges, efter at kommunen har forhandlet med de berørte ejere om placeringen. På den nævnte strækning skal stien forløbe over udyrkede arealer, medmindre andet aftales mellem kommunen og vedkommende ejer eller tillades af fredningsnævnet, der i så fald samtidig tager stilling til, om der da tilkommer ejeren yderligere fredningserstatning. Det pålægges kommunen i forbindelse med anlægget af denne natursti at etablere "møller", kvægriste el.lign. på steder, hvor der - eventuelt efter fredningsnævnets afgørelse - er behov herfor. Det pålægges endvidere kommunen at opsætte diskret skiltning om, at naturstien ikke må benyttes til cykling, knallertkørsel eller ridning.

Det pålægges kommunen at etablere en slørende beplantning i forbindelse med anlægget af parkeringspladsen på matr.nr. 8 a, Stensballe By, Vær, og at opretholde og vedligeholde denne beplantning.

Fredningen er ikke til hinder for, at kommunen anlægger en sti fra parkeringspladsen ved Hammersholm mod syd over St. Hansted å til Nørrestrandsgade.

§ 9. Afståelse.

Det på fredningskortet viste 600 m² store areal af matr.nr. 4 b, Nebel By, Nebel, og matr.nr. 32, Hansted By, Hansted, afstås til Horsens kommune.

§ 10. Dispensationer.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 1-7 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. na-

turfredningslovens § 34.

§ 11. Ophævelse af tidligere fredninger.

Fredningsdeklarationen tinglyst den 27. januar 1955 på matr.nr. 1 a, Vær By, Vær, og overfredningsnævnets kendelse af 4. november 1974 om fredning af matr.nr. 3 c, Nebel By, Nebel, ophæves.

Erstatningerne.

Erstatningsspørgsmålet er for de private ejeres vedkommende afgjort dels ved overfredningsnævnets stadfæstelse af fredningsnævnets afgørelse vedrørende 9 ikke-ankende ejere, dels ved 34 ejeres accept af overfredningsnævnets erstatningstilbud, dels for 4 ejeres vedkommende ved kendelse afsagt den 15. august 1979 af Taksationskommissionen vedrørende naturfredning og dels ved fredningsnævnets afgørelse af 1. april 1981, som ikke er påklaget til overfredningsnævnet. Den samlede fredningserstatning til de private ejere udgør herefter 375.465 kr. med renter og udredes af staten med 75 % og af Vejle amtskommune med 25 %. Beløbene er udbetalt.

Horsens kommune bidrager til fredningen bl.a. derved, at der ikke tilkendes kommunen erstatning for fredningen af de arealer, som tilhører kommunen, jfr. den dagældende naturfredningslovs § 33, stk. 3.

I sagens behandling har deltaget 5 af overfredningsnævnets medlemmer. Overfredningsnævnets afgørelse om fredningens udstrækning og indhold er truffet med 4 stemmer mod én. Mindretallet har anset fredningen for både overflødig og uhensigtsmæssig og har særligt fremhævet, at det ved fredningen tilsigtede har en så nærrekreativ interesse, at områdets anvendelse burde bestemmes alene af byrådet.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

De af fredningsnævnet for Vejle amts sydlige fredningskreds den 15. januar 1978 og 1. april 1981 afsagte kendelser afløses af nærværende kendelse, således at de ovenfor anførte fredningsbestemmelser hviler på de arealer, der er vist på fredningskortet som værende omfattet af fredningen.

Fredningsdeklarationen tinglyst den 27. januar 1955 og overfredningsnævnets kendelse af 4. december 1974 ophæves.

P. o. v.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Bendt Andersen', written in a cursive style.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Oversigt over ejendomme, der er
helt eller delvis
omfattet af

Overfredningsnævnets kendelse i sag j.nr. 2363/78
(Fredning af arealer ved Horsens Nørrestrand)

Horsens Markjorder

Matr.nr.e: 4**h**b, 20**c**, 20**d**, 82**a**, 83**a**, 86**a**, 86**h**h, 528**a**, 793, 810.

Hansted By, Hansted

Matr.nr.e: 4**b**, 4**e**, 7**p**, 13**a**, 14**a**, 14**k**, 32.

Nebel By, Nebel

Matr.nr.e: 1, 3**c**, 4**a**, 4**b**, 5**a**, 6, 8**b**, 11**a**, 16**b**, 16**e**.

Vær Præstegård, Vær

Matr.nr.e: 1**a**, 1**d**, 1**e**, 1**f**, 2**b**, 3**a**, 3**b**, 4, 5, 6.

Meldrup By, Meldrup

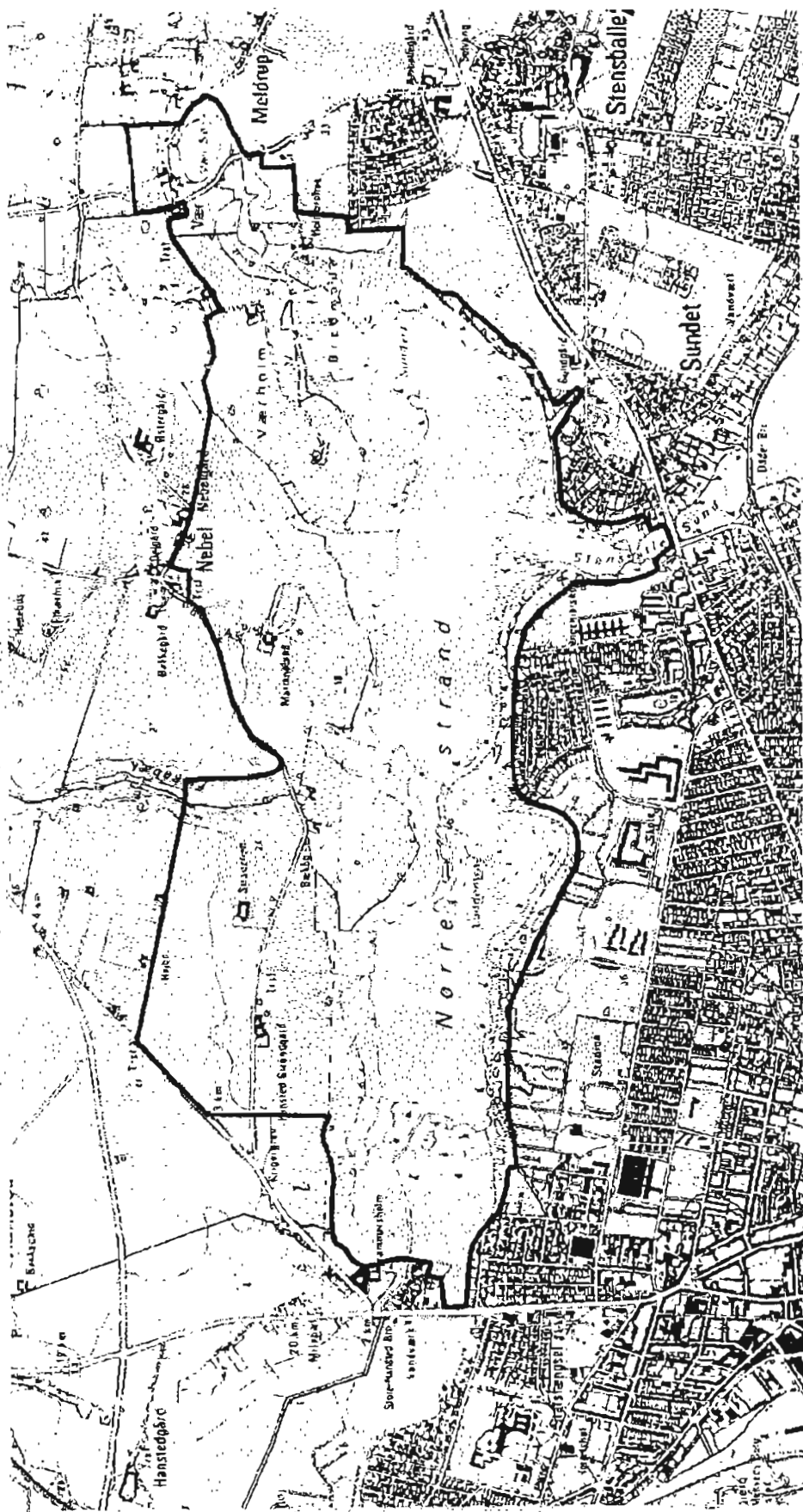
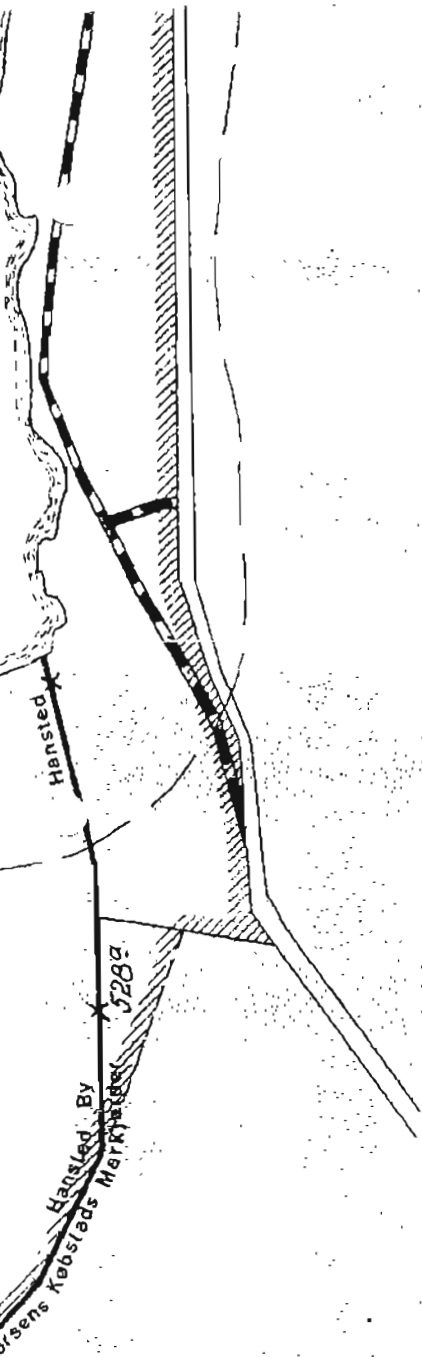
Matr.nr.e: 1**a**, 2**a**, 2**b**, 2**d**, 2**e**, 2**i**, 3**a**, 3**c**, 3**d**, 4**a**, 4**b**, 4**c**, 5**a**, 6**a**.

Stensballegård Hgd, Vær

Matr.nr.e: 1**a**, 1**o**.

Stensballe By, Vær

Matr.nr.e: 2**v**, 3**a**, 4**d**, 5**h**, 6**a**, 7**e**, 8**a**, 10**a**, 11**b**y, 12**r**, 12**e**b, 14**a**,
14**f**, 15**a**, 16**b**, 16**b**k, 16**c**e, 16**c**f, 16**c**i, 16**c**s, 16**d**p, 16**d**s, 16**d**t,
16**d**u, 16**d**æ, 16**e**c, 16**e**d, 16**e**e, 17**a**, 23**c**, 28**f**, 50.

Oversigtskort 1:25.000

Udarbejdet af Vejle amtskommune til brug ved Fredningssagen.
 Særtryk med Geodætisk Instituts tilladelse (A 83).